

Klūnu atsegums

Publicēts: 14.11.2020.

Aizsardzības kategorija: aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis, atrodas [dabas liegumā un Natura 2000 teritorijā Skujaines un Svētaines ieleja](#).

Kods: LV0440750

Administratīvais iedalījums: Tērvetes novads, Tērvetes pagasts

Ministru Kabineta noteikumi:

[Nr.175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem"](#)

[Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"](#)

Pārvalde:

sākot ar 2011.gada 1.februāri, aizsargājamā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa pārvaldi īsteno vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošās tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība [Pierīgas reģionālā administrācija](#).

Vispārējs raksturojums

Teritorija ietver Skujaines ielejā un senlejā, Zemgales līdzenumā, Viduslatvijas zemienē.

Dabas pieminekli veido trīs pamatiežu atsegumi Skujaines ielejas labajā pamatkrastā. pamatkrasta piekāvē atrodas vairāki sīki avotiņi, no kuriem lielākajam ūdensdeve ir aptuveni 0,5 l/sek.

Skujaines senleja veidojusies zemledāja kušanas ūdeņu erozijas rezultātā pēdējā apledošanas noslēgumā pirms aptuveni 12 000 gadiem. Pēc ledāja nokušanas senlejas gultnes daļā Skujaines upīte izveidoja savu ieleju. Iežu atsegumi veidojušies Skujaines upītes sānu erozijas rezultātā.

Lielākā Klūnu atseguma augstums līdz 4 m, platums līdz 5 m. Tas ir augšdevona Farena stāva Tērvetes svītas stratotips. Atseguma griezuma lejasdaļu aizņem slīpkārtains, vāji cementēts gaišs smilšakmens, augstāk - dolomītmerģeļa slāņi. Tie visi pieder Tērvetes svītai. Griezuma augšdaļā atrodas Sņiķeres svītas dolomīti. Netālu esošos upes līkumos atrodas vēl vairāki mazāki pamatiežu atsegumi.

Atsegumos 1983.-1998., 2009. un 2010. gados Latvijas Universitātes ģeologi un paleontologi veica izrakumus.

Atkrāsas mugurkaulnieku atliekas - lielas artikulētas skeleta daļas, daivspurzivju zviņu sakopojumi, plātņu fragmenti, kā arī sauszemes augu (iespējams, trimerofītu) atliekas, mieturalģu oogoniji un pēdu fosilijas. Nogulumos ir pēcsedimentācijas deformācijas. Agrākos pētījumos konstatēti *Phyllolepis tolli*, *Bothriolepis ornata*, *Chelyophorus verneuili*, *Holoptychius cf. giganteus*, *Homocanthus sveteensis*, kā arī fosilās tārpu ejas.

Sedimentoloģiskā analīze rāda, ka nogulumi ir veidojušies deltas apstākļos jūras vidē fluviālo un plūdmaiņu procesu ietekmē. Teritorijā neatrodas ES aizsargājami biotopi.

Minētais dabas veidojumu komplekss ir īpaši nozīmīgs kā stratigrāfiski nozīmīgu slāņu atsegumu vieta.

Teritoriju nepieciešams saglabāt gan zinātniskiem stratigrāfijas un citiem ģeoloģijas pētījumiem, gan kā ainaviski vērtīgu dabas veidojumu kopumu, kas potenciāli var būt dabas tūrisma objekts.

[Detalizēts apraksts](#)

[Robežshēma: ortofoto pamatne](#)

Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS:

citi dati par šo un citām Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām dabas datu pārvaldības sistēmā [OZOLS](#)

<https://www.daba.gov.lv/lv/klunu-atsegums>